

Asia: VN/20245/2021

Lausuntopyyntö koskien hallituksen esitystä eduskunnalle julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Niemi Palvelut Oy pitää esitysluonnoksen tavoitteita yleisesti kannatettavina, mutta katsoo lakiluonnoksen muutosehdotukset riittämättömiksi. Velvoitteiden puuttuessa lakiuudistuksen tavoitteet eivät tule toteutumaan toimialallamme. Julkiset hankinnat ja niiden ohjaava vaikutus on ylivoimaisesti merkittävin yksittäinen toimenpide hiilineutraalius vuonna 2035 tavoitteen saavuttamiseksi sekä tavoiteltaessa irtautumista fossiilisista polttoaineista.

Kommentoimamme toimialan suurin ja keskeisin yhteishankintasopimus on Hanselin Muuttokuljetuspalvelut 2.0 DPS. Sopimuskausi on pituudeltaan 2021–2026 (2027). Voimakkaan tavoitteellisen rakennemuutoksen keskellä sopimus on aivan liian pitkä eikä se vastaa alkujaankaan edes nykyhetken ns. normaalia tasoa. (esim. kuljetuskaluston vähimmäiskriteeri on euro-5 päästöluokitus) Puitesopimuksen käyttäminen mahdollistaa vain rajoitetusti kuljetuskaluston vähäpäästöisyyden ja ammatillisen osaamisen kriteerien vaatimukset. Kriteerit huomioidaan ainoastaan vähimmäisvaatimuksena, jolloin kokemuksemme mukaisesti vaatimuksia ei ole käytetty kuin yksittäistapauksissa. Sosiaaliset työllistämiseen ja ammatillisen osaamisen kouluttamiseen tähtäävät kriteerit ja ohjaus puuttuvat käytännössä kokonaan.

Hansel muuttokuljetuspalvelut 2.0 yhteishankinnan sisällä on kilpailutettu paljon pitkiä puitesopimuksia. Käsityksemme mukaisesti tämä tarkoittaa jopa takapakkia verrattuna niin kansallisen hankintastrategiaan kuin Suomen hallituksen kirjauksiin ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä ja voimakkaasti esimerkillä ohjaavista julkisista hankinnoista vuoden 2027 loppuun asti. Sopimus ei ohjaa toimialaa tavoitteiden mukaisesti lainkaan, päinvastoin.

Muuttokuljetukset on toimialana rahassa mitattuna varsin pieni. Muuttokuljetuspalvelut ovat kuitenkin sisällöltään tarkasteltuna poikkeuksetta erittäin vaativia, esimerkiksi palvelun laadun sekä luotettavuuden osalta. Työt suoritetaan monesti arkaluonteisissa tiloissa sekä siirrettävä materiaali on tietoturvaluokiteltua.

Muuttokuljetuspalvelut 2.0 kilpailutukset ratkeavat ainoastaan halvin hinta -vertailuperusteella, joka näkemyksemme mukaan ohjaa erilaisiin ulkoistettuihin toimintamalleihin ja alihankintaketjuihin. Laadun valvominen ja luotettavuuden varmistaminen heikkenee näkemyksemme mukaan merkittävästi.

Ehdotamme hankintalakiin kirjattavan myös veloitteita pelkän mahdollistamisen ja kannustamisen sijaan. Vain näin päästään tavoitteisiin julkisten hankintojen laadun parantamisessa ja ympäristö- ja sosiaalisten näkökohtien huomioimisen tehostamisessa.

Juha Ahvenainen

Niemi Palvelut Oy

Ahvenainen Juha
Niemi Palvelut Oy